

сфері ресторанного бізнесу спрямовано на збільшення кількості споживачів, розширення асортименту продукції та способів її подачі, а також пошуку нових оригінальних рішень ведення бізнесу, які підвищують конкурентоздатність в умовах постійно мінливого зовнішнього середовища.

Список джерел інформації

1. Ducatus Cafe: Pay For Your Meal Using Cryptocurrency At This Cafe Along Robinson Rd [Електронний ресурс] // ethlui.com. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://sethlui.com/ducatus-cafe-singapore-pay-using-cryptocurrency/>.
2. Haar J. Face-to-Face Drive-Thru Ordering [Електронний ресурс] / Joey Haar // Trend Hunter Inc.. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.trendhunter.com/trends/facetoface-ordering>.
3. Inside Spycy Restaurant, Where Robots Make The Food [Електронний ресурс] // TODAY. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=dGXGQpVoj3I>.
4. Toyota's New Concept Store in Japan is Part Cafe, Part Car-Sharing [Електронний ресурс] / 1111 // AdAge. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://adage.com/creativity/work/drive-go-toyota/53054?>

Н.В. Полстяна, канд. техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

А.О. Полстяной (*ХНУ ім. В.Н. Каразіна, Харків*)

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СЕГМЕНТА В'ІЗНОГО МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Медичний туризм являє собою різновид спеціалізованого туризму, завдяки якому клієнт отримує діагностичні, лікувальні, реабілітаційні та профілактичні заходи, або їх комплекс, що виконуються підготовленим персоналом в спеціалізованих медичних та лікувально-оздоровчих установах. Метою цього різновиду туризму є комплексне або часткове обстеження, проведення різноманітних видів лікування (медикаментозного, немедикаментозного, хірургічного), профілактики, оздоровлення чи реабілітації [1].

В сьогодишніх умовах в світі вже багато років функціонує сформований глобальний ринок медичних та оздоровчих послуг в рамках медичного туризму [4]. У той же час в Україні медичний туризм залишається досить мало розвинутим напрямком в туристичній індустрії та в ланці охорони здоров'я. Проте в цілому держава має цілу низку

передумов для подальшого становлення власного сегменту медичного туризму, що забезпечать його розвиток в найближчому майбутньому [2, 3].

Україна є перспективним ринком для в'їзного медичного туризму. Згідно статистичних даних, до країни щороку на лікування приїждить до 50 тисяч пацієнтів з країн Європи, Росії, Білорусі, Ізраїлю та США та сумарно приносять економіці держави близько 130 млн. доларів [7].

Основні напрями медичного туризму в Україні представлені наданням медичних послуг з наступних лікарських спеціальностей: стоматологія; офтальмологія; репродуктивна медицина; кардіологія; естетична медицина та косметологія; пластична хірургія; санаторно-курортне лікування; клітинна інженерія, включно можливість використання банку пуповинної крові [2, 3]. Окрім переліченого найбільш затребуваними в цьому сегменті є онкологічні та кардіологічні центри. Станоме обумовлене дуже широким розповсюдженням захворювань цих груп у межах всього світу. Ще один затребуваний сегмент ринку медичного туризму в Україні представлений діагностичними та консультаційними медичними центрами [2].

В сьогоденних умовах в сегменті медичного туризму України на сучасному рівні надання медичної допомоги знаходяться наступні медичні установи: Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова, Київський міський Центр Серця, онкологічні клініки (Кібер Клініка Спіженка, ЛІСОД), багатопрофільні приватні лікарні («Борис», «Добробут», «AmiClinic», «Медіком», «Eurolab», «Into-Sana» тощо), а також вузькопрофільні приватні лікарні («Ісіда» - гінекологія, «Ексімер» - офтальмологія), кріобанки та клініки клітинної терапії.

Деякі приватні клініки орієнтовані на 80-90% на іноземних громадян [8]. Крім того, існують медичні установи, що працюють через агентства виключно на зарубіжні ринки [8].

Сучасний ринок медичного туризму в Україні характеризується наступними тенденціями розвитку [4, 5, 6]:

- значний потенціал зростання;
- збільшення кількості приватних клінік та медичних центрів з сучасним інноваційним медичним обладнанням, що можуть бути задіяні у сфері медичного туризму;
- ключові медичні установи задіяні в цьому сегменті ринку зосереджені в найбільших та платоспроможних містах (Київ, Харків, Дніпропетровськ, Одеса);
- завдяки інноваційним технологіям, високотехнологічному устаткуванню, використанню сучасних лікувально-діагностичних і сервісних стандартів забезпечуються короткострокове перебування

пацієнтів в стаціонарі, доступна вартість їх лікування та швидка реабілітація;

– у зв'язку з відносно низькою вартістю медичних послуг, може активно розвиватися медичний туризм сфери репродуктивних технологій, стоматології, гінекології, ортопедії, офтальмології.

Однак, при усіх наявних конкурентних перевагах розвиток галузі медичного туризму в Україні має цілу низку проблем, що обмежують його [6]. Серед них треба виділити наступні:

- недостатня кількість медичних установ, оснащених сучасним устаткуванням та обладнанням, забезпечених висококваліфікованим персоналом;

- складна система акредитації приватних медичних центрів та лікарень;

- відсутність законодавчого урегулювання ринку приватної медицини, а також несприятлива законодавча база приватної медичної практики;

- відсутність програм по інформуванню населення інших країн про сучасні можливості медицини в Україні та о новітніх медичних розробках, що впроваджуються, або були вже впроваджені в медичних установах держави;

- низький рівень мовної інтеграції англомовної зони;

- відсутність організованих навчальних програм, турів за кордон в цілях підвищення кваліфікації для лікарів і медичного персоналу, задіяних у медичному туризмі;

- відсутність єдиного майданчика для розміщення інформаційного та рекламного контенту в галузі туризму, та для організації тематичних конференцій, семінарів, презентацій, тренінгів тощо;

- відсутність єдиної установи, яка би здійснювала контроль та нагляд за якістю організації лікувальних турів та відповідальності постачальників послуг медичного туризму.

Отже, не дивлячись на існуючі конкурентні переваги, сьогодні перед учасниками ринку послуг медичного туризму в країні постає безліч найрізноманітніших проблем, що вимагають своєчасного вирішення, пов'язаних з організаційними, законодавчими, маркетинговими та іншими аспектами. Підвищити кількості клієнтів і, відповідно, доходів від цього сектору, можливо лише за умов застосування державою та медичними установами цілого комплексу спрямованих дій. Існує необхідність удосконалення українського законодавства в сфері медичного туризму, трансплантології та приватної медичної практики в цілому. Необхідними передумовами розвитку галузі є зростання конкурентоспроможності медичних послуг на внутрішньому національному ринку, підвищення

професійного рівня медичного персоналу всіх рівнів, збільшення обсягів загальнодоступної інформації про медичні установи та використання в них сучасних методів лікування, розвиток партнерства зі світовими туроператорами, задіяними у ланці медичного туризму.

Список джерел інформації

1. Бабкин А. В. Специальные виды туризма. Учебное пособие / А. В. Бабкин. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. – 252 с.
2. Баєв В.В. Сучасні тенденції розвитку медичного туризму в Україні / В. В. Баєв // Агросвіт. – 2015. – № 7. – С. 35–38
3. Діденко К. Д. Медичний туризм в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку / К. Д. Діденко, В. Г. Жученко. // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2016. – №16. – С. 101–105.
4. Лукьянчук Е. Пациенты без границ / Е. Лукьянчук. // Аптека. – 2011. – №47. – С. 18–19.
5. Марченко О. Г. Мировой медицинский туризм смещается в страны АТР / О. Г. Марченко // Современные проблемы науки и образования. – 2013. – №6.
6. Медицинский туризм // Репродуктивная эндокринология. – 2013. – № 5 (13). – С. 117-121.
7. Українська Асоціація Медичного Туризму (УАМТ) /Офіційний сайт [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://uamt.org.ua/UA/deyatelnost_uk/novini.html
8. Частная медицина: развитие в правильном направлении [Електронний ресурс] // Commercial Property. – 18.05.2019 – Режим доступу до ресурсу: <https://commercialproperty.ua/interview/chastnaya-meditsina-razvitie-v-pravilnom-napravlenii/>.

В.В. Прохорова, д-р екон. наук, проф. (УІПА, Харків)

О.Ю. Давидова, д-р екон. наук, проф. (ХДУХТ, Харків)

РОЛЬ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Важливим елементом продуктивних сил для індустрії гостинності є люди з їх рівнем освіти, досвіду й майстерності. В теорії менеджменту використовується значна кількість термінів відносно людей, зайнятих в готельній сфері: трудові ресурси, людський фактор, кадри, персонал.

У світі готельний бізнес розвивається стрімко швидко. На сьогодні в Україні в готельній справі зайнято 0,1% економічно активного населення.